

ΑΡΧΙΕΠΙΣΚΟΠΙΚΗ ΕΓΚΥΚΛΙΟΣ

Ἐπὶ τῇ ἐνάρξει
Τῆς Ἁγίας καὶ Μεγάλης Τεσσαρακοστῆς

2022

† ΧΡΥΣΟΣΤΟΜΟΣ

Ἐλέω Θεοῦ, Ἀρχιεπίσκοπος Νέας Ἰουστινιανῆς καὶ πάσης Κύπρου
τῷ Χριστεπωνύμῳ Πληρώματι τῆς Ἱερᾶς Ἀρχιεπισκοπῆς Κύπρου.
Ἡ χάρις καὶ ἡ εὐλογία τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ
Μετὰ πάντων ὑμῶν.

Τέκνα ἐν Κυρίῳ ἀγαπητά,

«Ἡ νύξ προέκοψεν, ἡ δὲ ἡμέρα ἤγγικεν· ἀποθώμεθα οὖν τὰ ἔργα τοῦ σκοτους καὶ ἐνδυσώμεθα τὰ ὄπλα τοῦ φωτός» (Ρωμ. 13, 12). Ἡ νύκτα φθάνει στο τέλος της, ἐνῶ ἡ ἡμέρα πλησιάζει. Ἐχει προχωρήσει ἡ νύχτα· πλησίασε πιά τὸ ξημέρωμα. Εἶναι ὥρα νὰ ξυπνήσουμε! Ἄς ἀφήσουμε στὴν ἄκρη τὰ ἔργα τοῦ σκοτους, κὶ ἄς ἐνδυθοῦμε τὰ ὄπλα τοῦ φωτός.

Μὲ τὰ λόγια αὐτά, ποὺ ἀκούσαμε σήμερα στὸ ἀποστολικὸ ἀνάγνωσμα, ὁ Ἀπόστολος Παῦλος δὲν ἀναφέρεται ἀσφαλῶς στὸ φυσικὸ φαινόμενο τῆς ἐναλλαγῆς τῆς ἡμέρας μὲ τὴ νύκτα, ἀλλὰ μᾶς μιᾶ γιὰ μία ἄλλη νύκτα, τὸ πνευματικὸ σκοτάδι. Καὶ σύμφωνα μὲ τοὺς πατέρες, ὡς νύκτα καὶ πνευματικὸ σκοτάδι, ὁ Ἀπόστολος, ἐπίσης, ἐννοεῖ τὸν παρόντα κόσμον, ποὺ σύμφωνα μὲ τὸ Κυριακὸ λόγιον «ἐν τῷ πονηρῷ κεῖται» (Α΄ Ἰωάν. 5, 19) . Ἐννοεῖ τὸν ἱστορικὸ χρόνο, μέσα στὸν ὁποῖο ἐνεργεῖ τὸ πνεῦμα τῆς ἀπωλείας, ὅλα ἐκεῖνα τὰ ἔργα ποὺ καταστρέφουν καὶ μολύνουν τὴν ψυχὴ καὶ τὸ σῶμα καὶ ἔρχονται σὲ ἀντίθεση μὲ ὅσα μᾶς παρέδωσε ὁ Κύριος.

Ἐπίσης, ὀνομάζεται νύκτα ἡ παρούσα ζωὴ, διότι σ' αὐτὴ τὴ γῆ ἡ ζωὴ μας εἶναι προσωρινή καὶ ἐγκλωβισμένη στοὺς περιορισμοὺς τῆς ὑλικῆς πραγματικότητος, στὸν κόπο καὶ στὸν ἰδρώτα, στὴ θλίψη καὶ στὶς δοκιμασίες, στὴ φθορὰ τοῦ χρόνου.

Ἡ ἐπιστῆμη παραδέχεται πῶς πράγματι, ἡ βαθύτερη νύκτα εἶναι λίγες στιγμὲς πρὶν τὴν ἀνατολὴ τοῦ ἡλίου.

Μπορεῖ νὰ προχώρησε τὸ σκοτάδι, ὅμως μὴν ἀπελπίζεστε, μᾶς λέει ὁ Ἀπόστολος. Ὁ ἀγὼνας εἶναι καλὸς καὶ τίμιος καὶ ἀξίζει νὰ τὸν ἀναλάβουμε, «ἵνα μὴ μείνωμεν ἔξω τοῦ νυμφῶνος Χριστοῦ» (Ἵορθρ. Μεγ. Τρίτης), ἀλλὰ νὰ εὐρεθῶμεν ἐκεῖ ὅπου, «οἱ καλῶς ἀθλήσαντες καὶ στεφανωθέντες» (Τροπ. Μαρτυρικὸν βαρέος ἡχ.), ἀπολαμβάνουν τὴν οὐράνια χαρὰ καὶ μακαριότητα.

Καὶ μὴ νομίσουμε ὅτι ἡ προτροπὴ του ἀναφέρεται μόνο σὲ ἀνθρώπους ποὺ βρίσκονται μακριὰ ἀπὸ τὴν Ἐκκλησία. Ἀναφέρεται σὲ ὅλους μας! Διότι ἔργα τοῦ σκοτους δὲν εἶναι μόνον τὰ βαριὰ ἁμαρτήματα καὶ οἱ ἐξωτερικὲς πράξεις. Εἶναι ἀκόμη καὶ οἱ ἐσωτερικὲς καταστάσεις τῆς ψυχῆς. Εἶναι καὶ οἱ ἁμαρτωλὲς σκέψεις

καὶ διαθέσεις. Εἶναι ἀκόμη καὶ αὐτὴ ἡ ἔλξη πρὸς τὴν ἁμαρτία. Πόσες φορές συλλαμβάνουμε κὶ ἐμεῖς τὸν ἑαυτό μας νὰ σκέπτεται, νὰ ἐπιθυμεῖ ἢ νὰ ἐνεργεῖ ἀντίθετα ἀπὸ τὸ θεῖο θέλημα; Ἔχουμε, λοιπόν, ὅλοι μας, ἀνάγκη μετανοίας, μετανοίας ἔμπρακτης καὶ ἀληθινῆς.

Καὶ τὸ ἔργο τῆς μετανοίας εἶναι διπλό. Δὲν εἶναι μόνο ἄρνηση τοῦ κακοῦ ἀλλὰ καὶ ἀποδοχὴ τοῦ καλοῦ. Δὲν ἀρκεῖ μόνον νὰ πετάξουμε ἀπὸ πάνω μας τὰ βάρη τῆς ἁμαρτίας. Γιὰ νὰ ὀλοκληρωθεῖ ἡ μετάνοιά μας, θὰ πρέπει νὰ κάνουμε κὶ ἕνα δεύτερο βῆμα, νὰ ντυθοῦμε τὰ ὄπλα τοῦ φωτός.

Ποιά εἶναι, ὅμως, αὐτὰ τὰ ὄπλα τοῦ φωτός; Εἶναι οἱ ἀρετές· τὰ ἀγαθὰ ἔργα· τὰ ἔργα τῆς ἀγάπης καὶ φιλανθρωπίας πρὸς τὸν συνάνθρωπο, ὁ ἀγώνας γιὰ τὴν κατάκτηση τῶν ἀρετῶν, ἡ δυνατὴ καὶ βιωματικὴ προσευχή, ἡ τακτικὴ μελέτη τοῦ θείου λόγου, ἡ συνειδητὴ μυστηριακὴ ζωὴ. Ὅλα αὐτὰ εἶναι ὄπλα φωτεινὰ ἐναντίον τοῦ σκοτούς καὶ τῆς ἁμαρτίας. Μόνον αὐτά, πλέον, θὰ πρέπει νὰ στολίζουν τὴν ψυχὴ μας.

Ὁ ἀγώνας αὐτός, λοιπόν, ποὺ μᾶς ἀνοίγεται μὲ τὴ Μεγάλῃ Τεσσαρακοστῇ, δὲν ἀφορᾷ μόνο τὸ σῶμα, ἀλλὰ ἀφορᾷ καὶ τὴν ψυχὴ. Διότι καὶ τὰ δύο μαζὶ συναπαρτίζουν τὴν ἀνθρώπινη ὕπαρξη. Καὶ τὰ δύο μαζὶ συνεργάζονται στὶς ἐνέργειες τοῦ ἀνθρώπου. Καὶ τὰ δύο μαζὶ ἁμαρτάνουν ἀλλὰ καὶ ἀγιάζονται. Κὶ εἶναι τόσο πολὺ ἐνωμένα, ὥστε τὸ ἕνα συμπαρασύρει τὸ ἄλλο, καὶ στὸ ἀγαθὸ καὶ στὴν ἁμαρτία. Δὲν μπορεῖ, λοιπόν, νὰ λογισθεῖ οὔτε μετάνοια, οὔτε νηστεία, οὔτε λογικὸς ἀγώνας καὶ ἄσκηση, χωρὶς τὴ συμμετοχὴ καὶ τῶν δύο, καὶ τῆς ψυχῆς καὶ τοῦ σώματος. Δὲν μπορεῖς νὰ ἔχεις καθαρὴ ψυχὴ, ὅταν τὸ σῶμα σου ἐργάζεται τὴν ἁμαρτία, οὔτε κὶ ὅταν τηρεῖς νηστεία τῶν τροφῶν, ἀλλὰ δὲν τηρεῖς ἀποχὴ ἀπὸ τὰ πάθη καὶ τὶς ἀδυναμίες σου.

Ἡ πραγματικὴ νηστεία, ὅπως μᾶς λέει ὁ Μέγας Βασιλεῖος εἶναι «ἡ τῶν κακῶν ἀλλοτριώσεις, ἐγκράτεια γλώσσης, θυμοῦ ἀποχὴ, ἐπιθυμιῶν χωρισμός, καταλαλιᾶς, ψεύδους καὶ ἐπιπορκίας...» ἀλλὰ καὶ ἀπὸ ὅτιδήποτε ἄλλο ποὺ συναντᾷ κάποιος στὸν ἑαυτό του ὡς πάθος, ὡς ἐλάττωμα, ὡς ἀδυναμία. Διότι μόνον ἔτσι εἶναι ἐπαινετὴ καὶ εὐπρόσδεκτη στὸν Θεό, καλὴ καὶ ὠφέλιμη.

«Τί ὠφέλησεν ἡ νηστεία τὸν Φαρισαῖον τὸν καυχώμενον, ὅτι ἐνήστευε δὶς τῆς ἑβδομάδος, ὄντα πλήρη ἀλαζονείας καὶ κατακρίνοντα τὸν Τελώνην ἐπὶ παρανομίαις; ἢ τί ὠφέλησε τοὺς ἄλλους ἐκείνους Φαρισαίους τοὺς ἀφανίζοντας τὰ πρόσωπα αὐτῶν, ὅπως τοῖς ἀνθρώποις νηστεύοντες φανῶσι καὶ ὑπ' αὐτῶν δοξασθῶσιν; Οὐδέν!» (Αγ. Ἰω. Χρυσοστόμου).

Ἄν λοιπόν τὴν νηστεία μας, ἀγαπητοί μου, φαιδρύνει τὸ ἔλαιον τῆς ἐλεημοσύνης καὶ στερεώνει ἢ ταπεινοφροσύνη, ἂν τὴ νηστεία μας ἀγιάζει ἢ

μετάνοια καὶ ἡ ἐπιστροφή στὸν Θεό, καὶ περικοσμοῦν τὰ ἔργα τῆς ἀρετῆς, ἂν τὴ νηστεία μας ἀπὸ τις τροφές συνοδεύει ἡ ἀποχή ἀπὸ τις ἁμαρτίες, κὶ ἂν μαζὶ με τὴν κοιλία μας ἐλεύθερη ἀπὸ πολυφαγία, ταυτόχρονα τὰ χέρια μας εἶναι καθαρὰ ἀπὸ ἀδικίες, τότε εἶναι ἀληθινὴ καὶ εὐπρόσδεκτη στὸν Θεό, τότε συντελεῖ στὸν ἀγνισμό καὶ ἀγιασμό μας, τῆς ψυχῆς καὶ τοῦ σώματός μας, καὶ μόνο τότε θὰ ἀνατείλει καὶ γιὰ μᾶς ἡ ἄφεσις τῶν ἁμαρτιῶν μας ὡς τοῦ ἡλίου τὸ πρωῖνὸ φῶς!

Καλὴ καὶ εὐλογημένη Τεσσαρακοστή! Καλὸν Στάδιον!

Ἱερὰ Ἀρχιεπισκοπὴ Κύπρου,
Ἁγία καὶ Μεγάλῃ Τεσσαρακοστῇ 2022.

Διάπυρος πρὸς Θεὸν εὐχέτης πάντων ὑμῶν

ὁ κτῆπος χρυσότομος

ΣΗΜ.: Νὰ ἀναγνωσθεῖ τὴν Κυριακὴν τῆς Τυρινῆς, 06 Μαρτίου 2022, ἀντὶ κηρύγματος, κατὰ τὴν ὥρα τοῦ Κοινωνικοῦ.

